NORAKSTS

Lieta Nr.C33379713

SPC-53/2013

SPRIEDUMS

Rīgā 2013.gada 8.novembrī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts šādā sastāvā:

senators referents A.Laviņš

senators K.Torgāns

senatore M.Zāģere

rakstveida procesā izskatīja Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta virsprokurora protestu par Rīgas rajona tiesas 2013.gada 3.jūnija spriedumu SIA „AGRONIKA" (šobrīd - MSIA „Baltijas Graudi") maksātnespējas procesa pieteikumā.

Aprakstošā daļa

[1] SIA „AGRONIKA" 2013.gada 23.maijā iesniegusi Rīgas rajona tiesā maksātnespējas procesa pieteikumu, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 57.panta 5.punktu, 60.panta pirmās daļas 2.punktu un Civilprocesa likuma 363.^{3} un 363.^{13} pantu.

[2] Ar Rīgas rajona tiesas 2013.gada 3.jūnija spriedumu pieteikums noraidīts un izbeigts SIA „AGRONIKA" maksātnespējas process. Spriedums kā nepārsūdzams stājies likumīgā spēkā un ir pamatots ar tālāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 60.panta trešo daļu parādniekam ir pienākums iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu, ja pastāv kāda no šā likuma 57.panta 5., 6. vai 9.punktā minētajām juridiskās personas maksātnespējas procesa pazīmēm. Maksātnespējas likuma 57.panta 5.punkts paredz, ka parādniekam piemēro juridiskās personas maksātnespējas procesu, ja parādnieks nespēj nokārtot parādsaistības, kurām iestājies izpildes termiņš. Atbilstoši Civilprocesa likuma 363.^{13} panta otrajai daļai tiesa pasludina juridiskās personas maksātnespējas procesu, ja tā pieteikuma izskatīšanas dienā konstatē pieteikumā norādīto maksātnespējas pazīmi.

Pieteicēja norādījusi, ka tai pastāv Maksātnespējas likuma 57.panta 5.punktā paredzētā juridiskās personas maksātnespējas procesa pazīme, jo SIA „AGRONIKA" nespēj nokārtot parādsaistības, kurām iestājies izpildes termiņš, pret AS „NORVIK BANKA" un valsti kopumā Ls 2'144'237,69 apmērā. Nolūkā pierādīt pieteikuma pamatotību, parādniece pieteikumam pievienojusi AS „NORVIK BANKA" 2013.gada paziņojumus par komercķīlas tiesības izlietošanu, konta izdrukas, iesniegumu kriminālprocesa uzsākšanai, zvērinātas tiesu izpildītājas Sandras Rundeles 2013.gada 20.aprīļa aktu Nr.77 par fakta fiksēšanu, pavadzīmes, Uzņēmumu reģistra izziņu un Valsts ieņēmumu dienesta 2013.gada 30.maija izziņu.

[2.2] Novērtējot parādnieces iesniegtos pierādījumus, atzīstams, ka tai ir neizpildītas saistības, kurām iestājies izpildes termiņš, taču nav atrodams par pierādītu, ka parādniece šīs parādsaistības nespēj nokārtot, līdz ar to nav konstatējama Maksātnespējas likuma 57.panta 5.punktā norādītā maksātnespējas pazīme.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 363.^{13} panta devīto daļu, ja pieteikumā norādītā maksātnespējas procesa pazīme netiek konstatēta, tiesa maksātnespējas procesa pieteikumu noraida un izbeidz juridiskas personas maksātnespējas procesa lietu, kā arī izlemj jautājumu, vai maksātnespējas procesa pieteikums atzīstams par nepamatotu vai apzināti nepatiesu.

Pie šādiem apstākļiem secināms, ka maksātnespējas procesa pieteikums ir noraidāms un juridiskās personas maksātnespējas procesa lieta izbeidzama.

[2.3] Maksātnespējas likuma 62.panta piektā daļa paredz, ka juridiskās personas maksātnespējas procesa depozīts maksātnespējas procesa pieteikuma iesniedzējam netiek atmaksāts, ja pieteikums ir bijis nepamatots vai apzināti nepatiess.

Pie šādiem apstākļiem saskaņā ar Maksātnespējas likuma 62.panta sesto daļu iemaksātais depozīts ieskaitāms Valsts kasē.

[2.4] Tā kā pieteikums tiek noraidīts, tiesai nav pamata lemt par administratora iecelšanu.

[3] Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta virsprokurors 2013.gada 11.jūlijā iesniedzis protestu par Rīgas rajona tiesas 2013.gada 3.jūnija spriedumu, lūdzot to atcelt un nodot lietu jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā. Protestā norādīts tālāk minētais.

[3.1] SIA „AGRONIKA" maksātnespējas procesa pieteikumā norādīts, ka sabiedrībai ir parādsaistības Ls 2'076'479,38 apmērā pret AS „NORVIK BANKA", kuras parādniece nespēj nokārtot un kurām iestājies izpildes termiņš. Savukārt pieteicējas kontos ir naudas līdzekļi Ls 1'118,74 un Ls 126,87 apmērā. 2013.gada 31.maija un 3.jūnija iesniegumos tiesai pieteicēja papildus norādījusi, ka tai ir parādsaistības arī pret valsti, proti, izveidojies nodokļu parāds Valsts ieņēmumu dienestam Ls 65'355,62 LVL. Līdz ar to pastāv Maksātnespējas likuma 57.panta 5.punktā noteiktā juridiskās personas maksātnespējas procesa pazīme.

[3.2] Juridiskās personas maksātnespējas procesa lietas izskatīšanas kārtību regulē Civilprocesa likuma $46.^{1}$ nodaļa. Savukārt Civilprocesa likuma $363.^{3}$ pantā noteikts parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma saturs (panta otrā daļa) un izsmeļoši norādīti pieteikumam pievienojamie dokumenti (panta trešā daļa), proti, pārvaldes institūcijas locekļu, revidentu (revīzijas institūciju locekļu) un prokūristu saraksts, pierādījumi tam, ka par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu ir paziņots komercsabiedrības dalībniekiem (biedriem), biedrības biedriem vai citiem juridiskās personas dibinātājiem vai dalībniekiem, pierādījumi par pārstāvības tiesībām, dokumenti, kas apliecina valsts nodevas un citu tiesas izdevumu, kā arī maksātnespējas procesa depozīta samaksu. Līdz ar to minētā norma, atšķirībā no kreditora ($363.^{2}$ panta trešā un ceturtā daļa) un administratora ($363.^{6}$ panta otrā daļa), parādniekam neuzliek pienākumu pieteikumam pievienot pierādījumus par maksātnespējas procesa pazīmes esamību. Kā pierādījums tam, ka parādnieks nespēj izpildīt saistības, kalpo pieteikumā norādītais parādnieka apliecinājums par tā maksātnespēju *(sk. Senāta 2012.gada 20.decembra lēmumu lietā Nr. SPC-52)*. Minētais pretēji 2007.gada 1.novembra Maksātnespējas likuma regulējumam, kas paredzēja iesniegt pierādījumus pieteikumā norādītajai maksātnespējas procesa pazīmei (likuma 54.panta ceturtās daļas 6.punkts), juridisko personu pieeju maksātnespējas procesam padara vienkāršāku.

[3.3] No pieteikuma redzams, ka pieteicēja Civilprocesa likuma $363.^{3}$ panta prasības ir izpildījusi. Līdz ar to, atzīstot par pierādītu, ka parādniecei ir neizpildītas saistības, kurām iestājies izpildes termiņš, tiesa bez pietiekama pamata secinājusi, ka pieteicēja nav pierādījusi nespēju nokārtot savas parādsaistības, kurām iestājies maksāšanas termiņš. Tādējādi tiesa nepareizi piemērojusi Maksātnespējas likuma 57.panta 5.punktu un nav piemērojusi Civilprocesa likuma $363.^{3}$ pantu, kas novedis pie lietas nepareizas izspriešanas.

Motīvu daļa

[4] Iepazinies ar lietas materiāliem un apsvēris protesta argumentus, Senāts atzīst, ka Rīgas rajona tiesas spriedums ir atceļams.

[5] Senāts pilnībā pievienojas Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta virsprokurora protestā norādītajiem argumentiem, kas saskan arī ar Senāta 2012.gada 20.decembra spriedumā lietā Nr. SPC-52 izteiktajām atziņām.

[5.1] Civilprocesa likuma $363.^{3}$ pantā noteikts parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma saturs un izsmeļoši norādīti pieteikumam pievienojamie dokumenti. Minētā norma neuzliek parādniekam pienākumu pieteikumam pievienot pierādījumus par maksātnespējas procesa pazīmes esamību. Kā pierādījums tam, ka parādnieks nespēj izpildīt saistības, kalpo pieteikumā norādītais parādnieka apliecinājums par tā maksātnespēju, ko nepieļāva 2007.gada 1.novembra Maksātnespējas likuma regulējums, atbilstoši kuram bija nepieciešams iesniegt pierādījumus pieteikumā norādītajai maksātnespējas procesa pazīmei.

[5.2] Protestā pareizi norādīts un no pieteikuma redzams, ka SIA „AGRONIKA" Civilprocesa likuma $363.^{3}$ panta prasības ir izpildījusi. Līdz ar to tiesa bez pietiekama pamata atzinusi, ka parādniece nav iesniegusi nekādus pierādījumus tam, ka nespēj nokārtot savas parādsaistības, kurām iestājies izpildes termiņš. Tādējādi tiesa nepareizi piemērojusi Maksātnespējas likuma 57.panta 5.punktu un nav piemērojusi Civilprocesa likuma $363.^{3}$pantu, kas novedis pie lietas nepareizas izspriešanas.

[5.3] Ievērojot minētos apsvērumus, Senāts uzskata, ka tiesas spriedumu nevar atzīt par likumīgu un pamatotu, tāpēc tas ir atceļams.

[6] Ar Liepājas tiesas 2013.gada 23.augusta spriedumu, pamatojoties uz Civilprocesa likuma $363.^{13}$ pantu un Maksātnespējas likuma 57.panta 5.punktu, pasludināts SIA „Baltijas Graudi" (pirms tam - SIA „AGRONIKA") maksātnespējas process.

Tādējādi likumīgā spēkā ir stājies tiesas spriedums, kas taisīts pēc pieteicējas konkrētajā lietā pieteikuma par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata. Ņemot vērā minēto, ir zudis tiesiskais pamats SIA „AGRONIKA" 2013.gada 23.maijā Rīgas rajona tiesā iesniegtā maksātnespējas procesa pieteikuma izskatīšanai, tamdēļ pēc analoģijas ar Civilprocesa likuma 223.panta 3.punktu tiesvedība lietā ir

izbeidzama.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 2.punktu, Senāts

n o s p r i e d a

Rīgas rajona tiesas 2013.gada 3.jūnija spriedumu atcelt un izbeigt tiesvedību lietā.

Spriedums nav pārsūdzams.

Senators	(paraksts)	A.Laviņš
Senators	(paraksts)	K.Torgāns
Senatore	(paraksts)	M.Zāģere

NORAKSTS PAREIZS

Senators A.Laviņš

Rīgā 2013.gada 8.novembrī